

กรณีศึกษา: พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ในผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ในชุมชน

CASE STUDY: ALCOHOL CONSUMPTION BEHAVIOR IN PERSONS WITH TYPE 2 DIABETES IN COMMUNITY

อัจฉรา ภูพิจิตร 5037844 RACN/M

พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: นพวรรณ เปียชื่อ, Ph.D. (Nursing) พชรินทร์ นินทจันทร์, Ph.D. (Nursing)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นแบบกรณีศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ในผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ในชุมชน ใช้กรอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคแอลกอฮอล์ต่อผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 และผลกระทบที่เกิดขึ้นของ บัณฑิต สรไพศาล ประกอบด้วย การเข้าถึงแอลกอฮอล์ในเชิงเศรษฐศาสตร์ เชิงกายภาพ และเชิงสังคม สาเหตุปัจจัยในการดื่มแอลกอฮอล์ด้านชีวภาพ ด้านจิตใจและบุคลิกภาพ และด้านสังคม พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ในชุมชน การเริ่มต้นดื่ม บุคคลในการร่วมดื่ม สถานที่ในการดื่ม ลักษณะ/ชนิด/ประเภท ช่วงเวลาที่ดื่ม ความถี่ในการดื่ม ปริมาณการดื่ม และพฤติกรรมหยุดดื่มแอลกอฮอล์ ผลของการดื่มแอลกอฮอล์ทั้งระยะสั้นและระยะยาว กรณีศึกษาจำนวน 5 รายที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 อาศัยอยู่ในเขตชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้รับการประเมินโดยใช้แบบคัดกรอง AUDIT ว่ามีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์แบบคิด เกือบรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า กรณีศึกษาเป็นเพศหญิง 2 คนและชาย 3 คน อายุ 35-58 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงปริญญาตรี ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นเบาหวานชนิดที่ 2 เป็นเวลา 2-6 ปี กรณีศึกษาเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่ายโดยการซื้อจากร้านค้าในชุมชน ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มแอลกอฮอล์คือ ปัจจัยด้านจิตใจ บุคลิกภาพและสังคม พบว่ากรณีศึกษาดื่มแอลกอฮอล์เนื่องจากความชอบ ความต้องการของตนเอง มีลักษณะนิสัยพึ่งพาผู้อื่น การมีบุคลิกสนุกสนานร่าเริง ชอบสังสรรค์กับกลุ่มคน สำหรับปัจจัยทางสังคมได้แก่ ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้านและเพื่อนร่วมงานที่มีพฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งลักษณะการประกอบอาชีพ และเทศกาลหรือประเพณีปฏิบัติของชุมชน สำหรับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์มักเริ่มต้นดื่มในช่วงวัยรุ่น บุคคลในการร่วมดื่มคือ ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน เพื่อนร่วมงานและดื่มคนเดียว สถานที่ในการดื่มส่วนใหญ่เป็นที่บ้านและร้านค้า นิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทและเหล้าขาว มีการดื่มทั้งแบบเป็นเวลาและไม่เป็นเวลา ปริมาณการดื่มมีทั้งจำกัดปริมาณและไม่จำกัดปริมาณ แม้ว่าเคยหยุดดื่มแอลกอฮอล์ในบางครั้ง กรณีศึกษายังมีพฤติกรรมการดื่มอย่างต่อเนื่องเพราะรับรู้การดื่มแอลกอฮอล์ไม่ได้ส่งผลเสียต่อร่างกาย กรณีศึกษาสามารถลดปริมาณการดื่มแอลกอฮอล์ลงได้เมื่อมีการรับรู้ถึงภาวะสุขภาพตนเองและมีครอบครัวเป็นแรงจูงใจ กรณีศึกษาได้รับผลกระทบในระยะสั้นได้แก่ ภาวะระดับน้ำตาลในเลือดต่ำและสูง เกิดอุบัติเหตุ และระยะยาวได้แก่ ภาวะไตวาย และภาวะเลือดออกในระบบทางเดินอาหาร

ผลการศึกษานี้มีข้อเสนอแนะในการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการเลิกดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ในชุมชนโดยสนับสนุนให้กลุ่มครอบครัว กลุ่มเพื่อนและสังคมมีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์รวมทั้งทัศนคติในการดื่มแอลกอฮอล์

คำสำคัญ : พฤติกรรม / การดื่มแอลกอฮอล์ / ผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2

CASE STUDY: ALCOHOL CONSUMPTION BEHAVIOR IN PERSONS WITH TYPE 2 DIABETES IN COMMUNITY

ASHARA PHOOPIJIT 5037844 RACN/M

M.N.S. (COMMUNITY HEALTH NURSE PRACTITIONER)

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE: NOPPAWAN PIASEU, Ph.D. (NURSING),
PATCHARIN NINTACHAN, Ph.D. (NURSING)

ABSTRACT

This case study aimed to describe alcohol consumption behavior in persons with type 2 diabetes living in community. The framework addressing relationships between alcohol consumption behavior and its impact on persons with type 2 diabetes has been described by Bandit Sornpaisarn and was used to guide this study. Its component included access to alcohol in terms of economic, physical and social aspects, influencing factors associated with biological, psychological, personality, and social causes, alcohol consumption behavior in community dwelling persons with type 2 diabetes, in terms of when to start drinking, who they drink with, where they drink, style/type/category of drinking, time, frequency, and amount of alcohol drinking, and quit alcohol consumption behavior. The effects of alcohol include short term and long term. There were five cases with type 2 diabetes, residing in a community, Wichienburi District, Petchabun Province. They were assessed with the AUDIT screening test indicating alcohol addict behavior. Data were collected by in-depth interview, then were analyzed by content analysis.

Results showed that the cases were two females and three males, aged 35-58 years, with education ranging from grade 4 to bachelor degree. The cases had been diagnosed with type 2 diabetes for 2-6 years and were able to access alcohol easily by purchasing it from a shop in the community. Factors affecting alcohol consumption behavior consisted of psychological, social, and personality factors. The cases' alcohol consumption behavior was due to their preference, desirability, dependence, personality of enjoyment and socialization. Social factors included family and relatives, neighbors and co-workers as well as job character, and community tradition. Their alcohol consumption behavior started at adolescence. They usually had alcohol with their family, relatives, friends, and co-workers or alone, mostly at home or at shops. They frequently consumed all kinds of alcohol and white wine at both regular and not regular times, in limited and unlimited amounts. Although cases had occasionally quit drinking, they continued to consume alcohol as they did not perceive its negative effects. They reduced their alcohol consumption when they perceived their health effects with motivation from their family. The short-term consequences were such effects as hypoglycemia, hyperglycemia and accidents, and the long term effects were renal failure and upper gastrointestinal bleeding.

Results suggest an approach to the development of a health promotion program for quitting alcohol among persons with type 2 diabetes in the community, along with social support from family, friends, and community involving attitudes towards alcohol consumption and behavioral modification.

KEY WORDS: BEHAVIOR / ALCOHOL CONSUMPTION / PERSON WITH TYPE 2 DIABETES

100 pages